

TÈCNIQUES DE TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ

Presentació	Pàg. 3
Subratllat d'un text	Pàg. 4
El Resum	Pàg. 5
L'esquema	Pàg. 6
Mapes conceptuals	Pàg. 8
Presa d'apunts	Pàg. 9
Preparació per a un examen	Pàg. 11
L'exposició oral	Pàg. 12
Pautes per a l'elaboració de monografies	Pàg. 14
Pautes per a la realització d'una entrevista	Pàg. 18
Pautes per el comentari de text	Pàg. 21

Presentació

Des de l'escola pensem que l'ús de qualsevol tècnica que ajudi a interpretar, analitzar, organitzar, interioritzar,... la informació és necessària per fer un bon aprenentatge i interpretar la realitat que ens envolta. És per això que hem pensat fer un recull d'algunes de les tècniques (que ja han estat treballades a l'aula en diferents moments) perquè puguis recordar el procediment.

Per tal de fer un bon ús d'aquestes tècniques és important que cadascú se les faci seves i adapti aquests recursos a les necessitats personals o a demanda de l'àrea o matèria.

Pensem que la posada en pràctica d'aquestes tècniques s'ha d'anar adquirint progressivament i que la pràctica és el millor exercici per aconseguir-ho.

El subratllat d'un text

Definició: consisteix a fer ressaltar les idees principals, diferenciant-les de les secundàries i de la informació que no és tan rellevant.

Passos que cal seguir:

1. Fer una lectura exploratòria, per fer-nos una idea global del text, composició dels apartats, ...
2. Detectar les paraules clau i destacar-les.
3. Fer una lectura detallada on podem anar subratllant de forma diferent les idees principals i secundàries.
4. Llegir el subratllat per comprovar si té sentit i coherència.
5. Afegir els connectors que siguin necessaris o marcar-los al text.
6. Rellegir el subratllat.

SÍ subratllem	NO subratllem
- Idees principals i secundàries. - Paraules clau. - Frases curtes. - Detalls fonamentals. - Dades tècniques importants.	- Paraules que no es coneixen sense haver-les buscat abans al diccionari. - Repeticions de la mateixa idea.

Recomanacions:

- Subratllar de manera neta i polida.
- Subratllar amb llapis i amb regle de manera que les línies siguin rectes.
- No és gaire recomanable subratllar un paràgraf sencer. En cas que fos molt important, és millor traçar una clau o una línia vertical al marge.

Avantatges del subratllat

- Transforma la lectura passiva en activa, la qual facilita la comprensió.
- Incrementa l'atenció i ajuda a evitar distraccions.
- Afavoreix l'elaboració de l'esquema i el resum.
- Ajuda al repàs si és d'uns apunts ja treballats.
- Ajuda a la memorització.

El resum

Definició: consisteix a explicar de forma breu, precisa, ordenada i amb les nostres paraules, les idees fonamentals d'un text.

Passos que cal seguir

1. Llegir de forma exploratòria el text, per fer-nos-en una idea global.
2. Fer una lectura detallada, tot subratllant les idees principals (veure tècnica del subratllat).
3. Reescriure les idees principals i secundàries fent servir les pròpies paraules.
4. Comprovar si el resum té coherència i si les idees estan ben ordenades.

Avantatges del resum

- Augmenta l'atenció i concentració, ajuda a l'assimilació i memorització de les idees.
- Millora l'expressió escrita.
- Serveix per preparar un examen.
- Permet organitzar lògicament el contingut.

Recomanacions

- Presentar el resum net i polit.
- Reduir el text una quarta part de l'extensió de l'original.
- Utilitzar paraules clares i precises.
- Exposar les idees seguint una coherència, una estructura i una lògica.
- Exposar una visió de conjunt sobre el tema, no pot ser una enumeració d'idees.
- Evitar la repetició d'idees.

L'esquema

Definició: consisteix a classificar les idees importants d'un text, estructurant-les de manera jeràrquica (de més a menys important) i ordenada, per tal que visualment ofereixin una ràpida visió del seu contingut.

Passos que cal seguir

1. Llegir de forma exploratòria el text, per fer-nos-en una idea global.
2. Fer una lectura detallada, tot subratllant les idees principals (veure tècnica del subratllat).
3. Distribuir les idees principals i les secundàries seguint una estructura jeràrquica.
4. Repassar l'esquema per comprovar que compleix les característiques esmentades anteriorment.

Avantatges de l'esquema

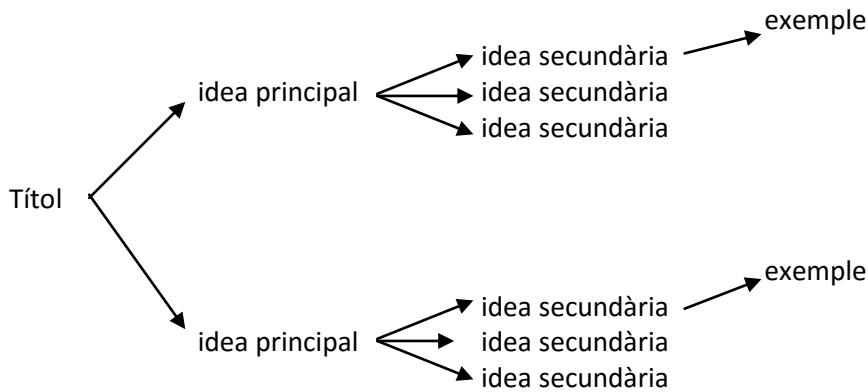
- Permet trobar les idees principals, analitzar-les i relacionar-les entre elles i amb les secundàries.
- Estructura de forma ordenada les idees.
- Afavoreix la memòria visual.
- Ajuda a captar a cop d'ull l'estructura d'un tema, tenir una visió completa del contingut.
- Estalvia temps de repàs.
- Facilita una bona comprensió global de la informació.

Recomanacions

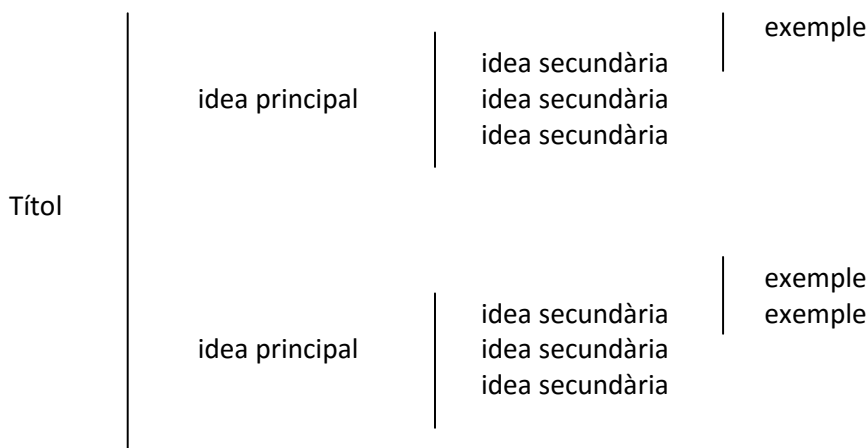
- Presentar l'esquema de forma neta, clara i polida.
- Col·locar les idees principals a la part esquerra del full.
- Distribuir les idees d'esquerra a dreta depenent de la seva importància (les de l'esquerra són les més importants i a mesura que ens apropem a la part dreta trobem les secundàries, exemples...).
- Expressar les idees amb el mínim nombre de paraules, sense deixar-se cap de necessària.

MODELS D'ESQUEMES

Model de fletxes

Model de claus

Model de nombres

- 1. Idea principal
 - 1.1. Idea secundària
 - 1.2. Idea secundària
 - 1.2.1. Exemple
 - 1.2.2. Exemple
- 2. Idea principal
 - 2.1. Idea secundària
 - 2.2. Idea secundària
 - 2.3. Idea secundària

Model de lletres

- A. Idea principal
 - A.1 Idea secundària
 - A.1 a Exemple
 - A.1 b Exemple
 - A.2 Idea secundària
- B. Idea principal
 - B.1 Idea secundària
 - B.2 Idea secundària
 - B.2 a. Exemple
 - B.3 Idea secundària

Mapes conceptuais

Definició: consisteix en una ordenació jeràrquica (de més a menys important) i gràfica de les idees (conceptes clau) d'un text. En el mapa es representen les relacions més importants que s'estableixen entre elles.

Passos que cal seguir

1. Llegir de forma exploratòria el text, per fer-nos-en una idea global.
2. Fer una lectura detallada, tot subratllant les idees principals (veure tècnica del subratllat).
3. Distribuir els conceptes principals i els secundaris seguint una estructura jeràrquica i encerclar-los.
4. Unir els dos tipus de conceptes esmentats amb paraules enllaç.
5. Repassar el mapa conceptual per comprovar que compleix les característiques esmentades anteriorment.

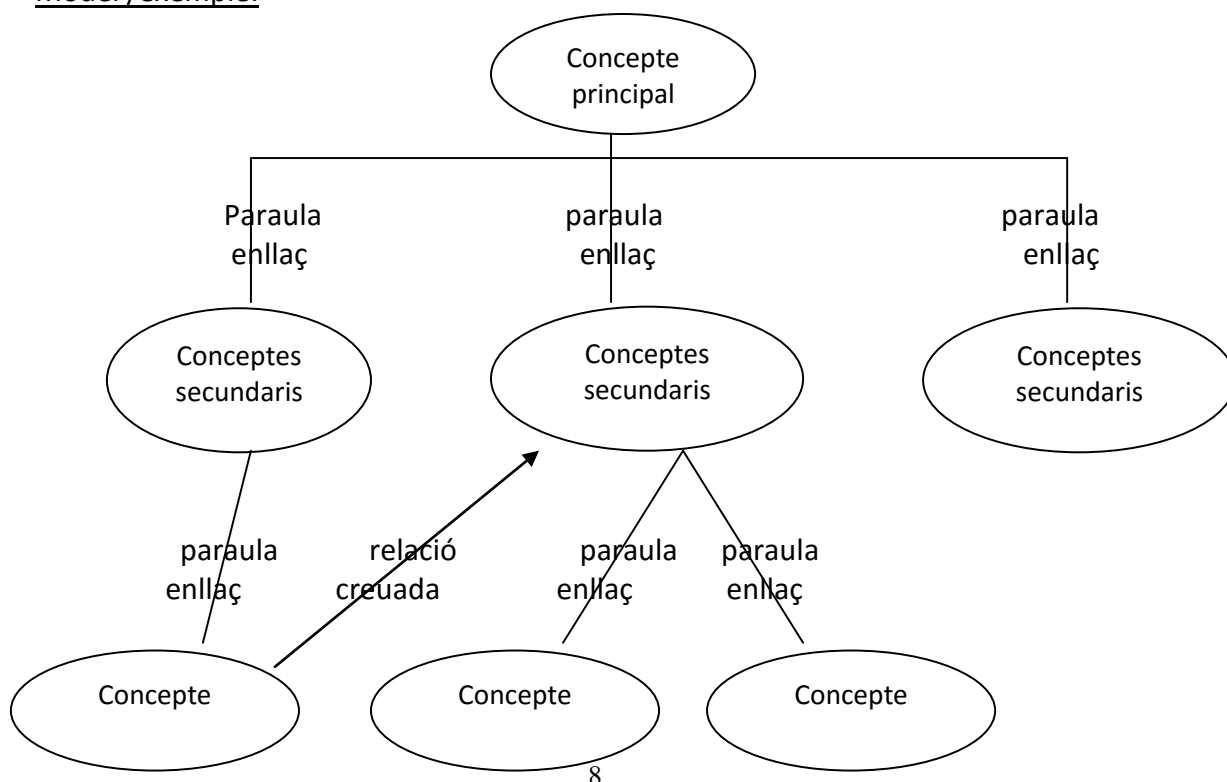
Avantatges del mapa conceptual

- Facilita la visió clara entre conceptes.
- Ajuda a endreçar els conceptes del més generals als més específics.
- Facilita l'ampliació i modificació.

Recomanacions

- Presentar el mapa conceptual de manera neta i polida.
- Disposar el full de forma horitzontal.

Model /exemple:

Preses d'apunts

Definició: són les anotacions que resulten de l'escolta atenta de les explicacions del professor/a. No s'ha de confondre amb un dictat, sinó que es tracta d'escriure amb les teves paraules la informació més important que has escoltat.

Passos que cal seguir

1. A classe
 - a) Tenir tot el material preparat (fulls, bolígraf...).
 - b) Escoltar: amb atenció, interès i motivació.
 - c) Resumir mentalment el que està explicant el/la professor/a. És important captar les idees principals.
 - d) Anotar les idees que has captat prèviament amb les teves paraules. Hauries d'afegir alguns exemples, dibuixos o gràfics que t'ajudin a entendre millor les idees.
 - e) Estructurar la informació tenint en compte els apartats del tema. És important que respectis un seguit d'aspectes formals: subratllat i numeració dels títols, marges, interlineat, espais entre apartats...
 - f) Escriure utilitzant un codi propi d'escriptura que faciliti la rapidesa a l'hora de prendre els apunts. Podem utilitzar:
 - Frases breus, esquemàtiques, paraules claus...
 - Abreviacions, inicials...
Pq (perquè), tb (també), q (que), p.e (per exemple), gral. (general), h (hora)
 - Signes:

↑ augment	- menys
↓ disminució	+ més
< més petit, menys important que	x per
> més gran, més important que	% per cent
☐ conseqüència	
= igual	

2. A casa

- a) Rellegir els apunts per comprovar que s'entenen.
- b) Si és necessari, podeu completar-los amb informació d'altres fonts, dibuixos, gràfics; destacar els conceptes més importants, títols...

Avantatges de la presa d'apunts

- Ajuda a mantenir l'atenció en les explicacions del/a professor/a.
- Permet fer una bona comprensió del tema i, per tant, realitzar un bon estudi posterior.
- Treballa la memòria auditiva immediata.
- Ajuda a captar les idees principals, resumir-les i relacionar-les amb el que ja se sap.

Recomanacions

- Deixar marges amples i fer força punts i a part per poder afegir informació, aclariments, suggeriments...
- Escriure amb lletra clara per poder-ho desxifrar després.
- Utilitzar fulls de la mateixa mida per facilitar-ne la classificació.
- Numerar els fulls.

Preparació per a un examen

1. Cal saber quins són els **objectius del tema treballat** i localitzar-los en els materials de què es disposa per fer l'estudi. Ens podem preguntar: *Què entra a l'examen? A quina part dels meus materials trobo resposta a cada un dels objectius? En cas que algun dels objectius no es trobi als meus materials, què puc fer?...*

2. Fes una **lectura detallada** de la informació del llibre, fotocòpies, material de la Plataforma, apunts, activitats de classe... Cal que es compregui el lèxic, les idees, els conceptes...

3. **Destaca aquells conceptes o idees** que siguin especialment rellevants.

4. **Relaciona** entre sí tota la informació que prové de diferents fonts i que fa referència a unes mateixes idees. Aquesta relació pot materialitzar-se de diverses formes: **mapa mental, esquema, apunts ampliat...**

5. **Memoritza** el contingut treballat.

- ❖ Cal que comencis a estudiar uns dies abans de l'examen per tal que l'aprenentatge sigui significatiu i no purament memorístic.
- ❖ És important fraccionar la informació per a poder-la assimilar correctament. Encara que no t'ho sembli, és molt més productiu estudiar una mica durant uns quants dies abans que estudiar moltes hores durant un sol dia.
- ❖ Hi ha una sèrie de tècniques que et poden facilitar el procés de memorització:
 - Elabora una frase o paraula amb la primera lletra de cada element d'una llista que hagis de memoritzar. També podries formar una o dues paraules sense sentit amb les mateixes inicials o amb la primera síl·laba de cada mot.
 - Associa un coneixement nou amb un altre que ja tinguis fixat a la memòria.

6. **Practica** els procediments relacionats amb el tema. Una bona forma de fer-ho és tornant a realitzar els exercicis treballats a classe.

7. **Repassa** regularment els continguts (conceptuals i procedimentals) que hagis après.

8. **Revisa abans de l'examen:**

1. Pensa preguntes de diferent tipologia que et pugui fer el/la professor/a, tenint en compte els objectius del tema.
2. Contesta les preguntes com si fos un examen real (distribució del temps, presentació...).
3. Corregeix tu mateix l'examen fet, revisa els possibles errors.

Exposició oral

Definició

És l'explicació ordenada, clara i rigorosa d'un tema davant d'un auditori. Una exposició oral no és una lectura d'un document escrit.

Passos que cal seguir

1. Analitzar la situació:
 - De què he de parlar?
 - A qui va dirigida l'exposició? (interessos, coneixement, edat...)
 - Quins materials de suport puc utilitzar?
 - De quant temps disposo?
 - ...
2. Recollir informació.
3. Organitzar la informació tenint en compte quins punts volem tractar i en quin ordre. Elaborar un primer índex.
4. Llegir, sintetitzar i reelaborar la informació.
5. Preparar els recursos que s'utilitzaran: vídeo, presentació...
6. Escriure el guió que tindrem durant l'exposició.
7. Memoritzar la informació i assajar tenint en compte el llenguatge verbal i no verbal.

Estructura de l'exposició

Introducció

- Presentar el tema i explicar per què resulta interessant.
- Utilitzar connectors per introduir el tema: *Per començar, d'entrada...*

Desenvolupament

- Explicar les idees de manera ordenada i clara perquè tothom les entengui. Cal incloure exemples, gràfics, il·lustracions...
- Utilitzar connectors com: *D'una altra banda, tot seguit, a continuació, després, a més, en segon lloc...*

Conclusió

- Sintetitzar les idees principals, allò que volem que l'auditori recordi.
- Utilitzar connectors com: *Finalment, per acabar, en resum, en definitiva, per concloure...*

Components de la comunicació verbal i no verbal. Recomanacions

Comunicació verbal

Pronunciació: pronunciar i articular de manera clara.

Volum de veu: el volum ha de ser adequat a la distància que hi ha entre nosaltres i els receptors. Un volum de veu baix pot ajudar als receptors a desconcentrar-se. El volum de veu ens pot ajudar a ressaltar una idea, donar més expressivitat...

Velocitat: cal tenir-la en compte, ja que si es parla molt de pressa, pot ser que els receptors es perdin i no tinguin temps de captar les idees. En canvi, parlar molt a poc a poc, resulta monòton i fa que els receptors es desconcentrin.

Pauses: ens ajuden a canviar l'entonació, el ritme del missatge, a mantenir l'atenció del receptor...

Entonació: cal tenir-la en compte, perquè un missatge pot canviar de significat segons la seva entonació. Serveix per evitar la monotonia, captar l'atenció del receptor... És important que el discurs sigui dinàmic i natural.

Expressar-se de forma segura.

Comunicació no verbal

Expressió corporal: cal ser acurat amb la postura corporal, utilitzar els moviments de les mans per tal de donar èmfasi quan calgui, evitar moviments del cos repetitius, mirar al públic...

Vestit: adequat per a l'ocasió.

Recomanacions

Durant l'exposició oral:

- Evitar la repetició d'idees.
- Expressar-se de manera fluïda i amb un llenguatge adequat.
- Ajustar-se al temps establert.

Pautes per a l'elaboració de monografies

Definició

Una monografia és el resultat d'un estudi acurat sobre un aspecte concret d'un àmbit del coneixement.

Passos que cal seguir:

Elaboració del treball

- a) Definició d'un primer *esquema general* dels objectius del treball en funció dels teus coneixements inicials. Cal buscar les *fonts documentals* necessàries per poder elaborar el tema.
- b) *Recopilació del material*: has de llegir i canalitzar amb cura tot el material seleccionat, i prendre les teves anotacions en funció dels objectius i de la temàtica que t'interessi.
- c) Elaboració del *guió definitiu del treball*: per estructurar el guió has de saber que tot treball ha de tenir tres parts mínimes: presentació, desenvolupament i conclusió.

Redacció del treball

- a) Cal fer un primer esbós de redacció. En aquesta primera redacció cal fixar-se fonamentalment en el contingut, seguir l'ordre del guió i tenir molta cura que les idees quedin relacionades de forma clara i ordenada. Cal iniciar la redacció fent la síntesi dels diferents capítols per passar després a escriure'n la presentació i la conclusió, ja que aquestes han de relacionar-se amb el conjunt del treball.
- b) *Redacció definitiva*. El treball s'ha de presentar en fulls de format DIN A-4 a una sola cara. Cal que deixis amplis marges tant pels costats com per dalt i per baix. Cal observar les prescripcions que es demanin per a la presentació del treball en relació a si el text es pot presentar a un o dos espais. Amb tot, és important recordar que el més correcte és la presentació a dos espais i la utilització d'una sola família de lletres. Numera també els fulls. Aquesta redacció definitiva t'ha de servir per revisar l'anterior i posar força atenció en l'estil. Aquest ha de ser clar i senzill. Les frases han de ser curtes i has de procurar no repetir les idees. Les citacions textuais són importants a l'hora d'argumentar i justificar les idees que exposem.

Presentació del treball

Quan ens referim a la presentació d'un treball o monografia has de tenir en compte que ha d'estar constituïda per:

PORTADA que haurà d'incloure:

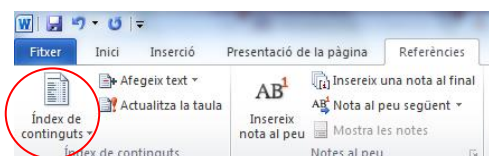
- Títol destacat
- Autor/Autors
- Assignatura a la qual pertany/en l'/els autor/s
- Nom del professor/a de la matèria
- Data de presentació de la monografia

AGRAÏMENTS (Opcional, depenent del treball)

En aquesta secció l'autor fa un reconeixement a les persones, institucions... que han col·laborat d'una o altra manera amb tu per a la realització del treball.

ÍNDEX INICIAL

És un quadre esquemàtic on apareixen les divisions que componen el treball escrit i que porten a la pàgina on apareix desenvolupat el contingut. Ha de col·locar-se abans de la introducció. Es numeraran totes les seccions o parts del treball. Ha de ser un reflex del cos de la monografia. Al Word podreu trobar com crear un índex al següent punt de la barra d'eines:

INTRODUCCIÓ

És aquella part del treball en la qual l'/els autor/s marquen l'objectiu, la justificació, la metodologia utilitzada, l'estructura del treball, les limitacions i els resultats obtinguts. Per tal de valorar aquest darrer aspecte, la introducció s'hauria de realitzar al final de la monografia.

COS DEL TREBALL

És el contingut del treball pròpiament dit.

CONCLUSIONS

Han de ser el resultat de la presentació clara i ordenada de les deduccions fetes al llarg del treball. En cas que s'hagin obert altres interrogants que no hagin estat l'objecte d'estudi del treball, es poden plantejar com a possibles propostes d'estudis futurs.

GLOSSARI (opcional, depenent del treball)

Llista de termes tècnics utilitzats en el treball, amb la seva respectiva definició. També hi ha l'opció de definir aquests termes a peu de pàgina.

ANNEXOS

La seva finalitat pot ser completar el cos del treball amb informació que no s'ha encabir per no trencar la presentació lògica i ordenada, o oferir dades complementàries que ajudin a entendre els mètodes emprats. També s'hi poden incloure altres materials complementaris, difícilment intercalables com plànols, mostres, fotografies, glossaris, etc. La informació complementària del treball inclosa en els annexos s'ha de citar al final de cada un d'ells. Els annexos s'han d'identificar per lletres majúscules consecutives (Annex A, Annex B, etc.).

BIBLIOGRAFIA

Recull tot el conjunt de materials utilitzats per a la realització del treball. Es presenta de forma ordenada alfabèticament.

Per tal de consultar com es citen les diferents fonts utilitzades, podreu adreçar-vos al següent enllaç:

<https://www.udg.edu/LaBibliotecaforma/Comcitardocuments/EstilAPAencatala/tabid/11972/language/ca-ES/Default.aspx>

CITES TEXTUALS

Sempre ha d'aclarir-se la procedència de la cita, ja que mai ens hem d'apropriar d'idees o paraules sense indicar de qui són (plagi). Les cites es posen entre cometes sense separar del cos del text i sempre han d'estar numerades consecutivament al llarg de tot el treball o monografia.

Les cites han de ser reproduïdes exactament (text i puntuació).

- Si a l'inici o al final de la cita s'ometen una o més paraules, aquestes seran substituïdes per tres punts suspensius; si són substituïdes dins de la cita, caldrà col·locar els punts suspensius entre claudàtors o parèntesi.

Exemple:

"Desde el 31 de marzo, el CICR ha visitado numerosos prisioneros de guerra iraquíes capturados por las fuerzas de la coalición. Esas visitas son un aspecto fundamental del cometido del CICR, que consiste en hacer respetar los Convenios de Ginebra. Éstos estipulan la obligación [...] de facilitar el acceso del CICR a los prisioneros de guerra..."

- Quan la cita és la continuació de la frase inicial, s'ha d'evitar fer servir els dos punts i el punt final es col·loca darrere les cometes de tancament.

Exemple:

Según las últimas noticias enviadas por el personal del CICR en Bagdad, "la situación en la ciudad es sumamente crítica debido a los violentos ataques que tienen lugar en los barrios del centro..."

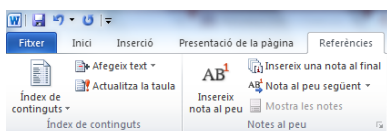
- Quan la cita va precedida per dos punts, comença amb majúscula i el punt final es col·loca darrere de les cometes de tancament.

Exemple:

Un delegado afirmó ayer en Bagdad: "El suministro de agua en Bagdad se está convirtiendo en un tema de preocupación. Según lo que nos han informado, la estación de bombeo de agua no tratada de Qanat (norte de la capital) ha dejado de funcionar".
La font de la cita sempre ha de ser mencionada en una nota a peu de pàgina (veure següent apartat).

LES NOTES A PEU DE PÀGINA

La nota a peu de pàgina serveix per indicar la font d'una cita o la referència d'una obra esmentada en el text. De vegades, també es poden incloure comentaris i observacions breus que el complementen. La indicació serà en superíndex, per tal de crear lletres petites per sobre de la línia de text (exemple: **metàfora**¹). Al Word podreu trobar com crear un superíndex al següent punt de la barra d'eines:

Cites textuais:

L'ordre de les dades d'aclariment de la cita és el següent:

1. Nom i cognoms de l'autor
2. Títol del llibre en cursiva o amb cometes si es tracta d'una revista
3. Editorial
4. Ciutat i any de publicació entre parèntesi
5. Pàgina on es troben les paraules reproduïdes

Exemple:

Tal i com afirma Yvette Barbaza² "el factor que primerament fa entrar en crisi l'equilibri harmoniós de les activitats de terra i de mar, produït al final del segle XIX, és l'acceleració dels progressos de les tècniques de circulació i de transport".

En nota a peu de pàgina hauríem de citar:

CONTRAPORTADA

Consistirà en un full en blanc, on el professor podrà anotar els comentaris adients.

² Yvette BARBAZA. *El paisatge humà de la Costa Brava*. Vol. 2. Edicions 62, Barcelona, 1988.

Si hem de fer referència a un peu de pàgina ja aparegut anteriorment podem fer servir el següent model:

¹³ (veure peu de pàgina ²)

En el cas de trobar-nos simultàniament cites i aclariments, primer col·locarem els aclariments i després les citacions.

Pautes per a la realització d'una entrevista

Definició

És un diàleg entre dues o més persones en el qual hi ha un entrevistador/a i un o uns entrevistats/des. El seu objectiu és aconseguir extreure el màxim d'informació d'individus o grups sobre fets o esdeveniments rellevants. És per això que cal considerar-lo com el resultat d'un qüestionari planificat, organitzat, coherent i dirigit per satisfer les incògnites concretes sobre un fet.

Avantatges de l'entrevista

- Permet aprofundir en el coneixement de fets i les seves conseqüències.
- Serveix per donar pes i autoritat al fet que es vol treballar o a la notícia sobre la qual estem informant.

TIPOLOGIA D'ENTREVISTES

Podem classificar les entrevistes en diferents grups:

1. Segons l'objectiu que persegueix:

1.1 Entrevista d'opinió: La seva intenció és que l'entrevistat/da manifesti una opinió sobre un determinat tema o fet noticable.

1.2 Entrevista de notícia: El seu objectiu és donar els màxims detalls sobre el que ha passat en un fet noticable.

1.3 Entrevista de personalitat o retrat: Pretén que l'entrevistat/da es mostri tal i com és i que a través de les seves declaracions proporcioni un retrat (com una radiografia) de la seva personalitat.

2. Segons el canal:

2.1 Cara a cara: Són les entrevistes més obertes, àmplies i penetrants. Permeten que el convidat/a es mostri més fàcilment davant l'entrevistador/a perquè no hi ha cap interferència. En aquest model d'entrevista és tan important el missatge verbal com el no verbal, tant de l'entrevistador/a com de l'entrevistat/da.

2.2 Telefònica: Són les que es poden fer més fàcilment perquè no és necessària la presència física de l'entrevistat/da. Són immediates i són molt útils en aquells casos on l'entrevistat/da està ubicat a un lloc llunyà i cal actuar amb rapidesa. Tenen com a defecte, però, que són més impersonals que les anteriors.

2.3 De qüestionari: Aquestes es fan via correu postal, fax o e-mail. S'utilitzen en cas d'entrevistes amb persones que no poden accedir a altres mitjans de comunicació.

Aquest model té un inconvenient: si les preguntes no estan ben formulades, poden induir a errors d'interpretació.

3. Segons el **número** d'entrevistats/des:

3.1 **Individual**: Implica la participació d'un entrevistador/a i un entrevistat/da.

3.2 **Grupal o col·lectiva**: Implica la participació de dos o més entrevistats. Convé que el nombre d'entrevistats/des no superi els quatre o cinc per tal de poder mantenir l'ordre en el diàleg.

4. Segons la seva **modalitat**:

4.1 Entrevista **estructurada o formal**: està realitzada sobre la base d'un formulari o guió prèviament preparat.

4.2 Entrevista no **estructurada o formal**: L'entrevistador/a és un reporter que es desplaça al lloc dels fets i improvisa les preguntes a partir d'un fet noticiable.

4.3 Entrevista **focalitzada**: És la més complexa. Es planteja sobre un fet que està estructurat i a partir d'aquí i de les respostes de l'entrevistat/da, l'entrevistador/a va improvisant per tal d'obtenir el màxim d'informació, de detalls...

Passos que cal seguir

1. Seleccionar el tema i la persona que cal entrevistar.
2. Documentar-se sobre la persona i el tema, en funció de l'objectiu que es vulgui perseguir. Cal que aquesta documentació sigui prou àmplia per tal de poder obtenir el màxim d'informació possible.
3. Dissenyar un qüestionari amb preguntes clau, que siguin convenients per encaminar el diàleg i evitar oblidar detalls importants.
4. Restar oberts a altres preguntes que sorgiran espontàniament durant l'entrevista, tant per ampliacions, especificacions o exemples del tema que s'està treballant.
5. Concertar una cita amb l'entrevistat. Caldrà presentar-se, aclarint quin és l'objectiu de l'entrevista. Hi haurà entrevistats que posaran com a condició conèixer les preguntes abans.

Recomanacions

- Començar per preguntes introductòries i anar incorporant les de contingut més important a mesura que es va desenvolupant l'entrevista.
- Portar ben apresada l'estructura de l'entrevista, els temes que es volen comentar, els aspectes que es voldran aclarir... per evitar repeticions o temps morts.
- Anotar detalls de les respostes que ens sobtin per poder improvisar, si convé, una pregunta.
- Insistir en una pregunta si l'entrevistat/da no respon el que volem saber.
- Mirar atentament l'entrevistat/da.
- Manifestar interès pel que explica l'entrevistat/da.

- No suggerir mai una resposta.
- Transmetre igualtat, mai superioritat o inferioritat.
- No difondre respostes que l'entrevistat/da ha demanat que no es facin públiques.
- Donar temps a l'entrevistat/da per respondre.

Pautes per comentar un text

Definició

És la lectura i anàlisi dels aspectes més rellevants del text per tal d'aprofundir en la seva comprensió. En funció de la seva tipologia i dels objectius que es vulguin aconseguir, l'estructura del comentari varia.

COMENTARI D'UN TEXT LITERARI

Passos que cal seguir

TEXT NARRATIU

1. Lectura comprensiva del text

S'ha de llegir el text tantes vegades com sigui necessari, subratllant paraules, fent anotacions als marges, cercant conceptes al diccionari...

2. Localització:

- a) Comentar si es tracta d'un fragment o d'una obra completa. En el primer cas, especificar en quina apareix.
- b) Autor.
- c) Data de composició.
- d) Gènere literari
- e) Context històric i literari de l'obra i l'autor.

3. Resum:

Resumir el fragment que comentem.

4. Tema i subtema:

- a) Identificar les idees principals de l'obra o fragment. S'ha de redactar en forma de sintagma nominal.
- b) En el cas que identifiquem temes secundaris, cal redactar-los seguint la mateixa estructura.

5. Estructura:

Consisteix a dividir el fragment en parts segons el contingut.

6. Estil

- a) Recursos literaris: citació i exemplificació de les figures literàries que hi hagi en el fragment especificant on es troben i quina és la seva finalitat.
- b) Manera d'escriure de l'autor: estil culte, natural, artificiosos...

7. **Conclusió:** fer un resum dels aspectes més importants que s'han comentat i destacar el paper que té l'obra dins la història de la literatura.

8. **Valoració personal:** opinar sobre la temàtica del text.

TEXT POÈTIC

Passos que cal seguir

1. Lectura comprensiva del text

S'ha de llegir el text tantes vegades com sigui necessari, subratllant paraules, fent anotacions als marges, cercant conceptes al diccionari...

2. Localització:

- a) Comentar si es tracta d'un fragment o d'una obra completa. En el primer cas, especificar en quina apareix.
- b) Autor.
- c) Data de composició.
- d) Gènere literari.
- e) Context històric i literari de l'obra i l'autor.

3. Resum:

Resumir el fragment que comentem.

4. Tema i títol:

S'ha d'exposar amb la major exactitud i brevetat en forma de sintagma nominal, prescindint d'allò que és anecdòtic i explicar quina relació s'estableix entre el tema del poema i el títol.

5. Característiques formals:

Cal determinar i explicar els següents aspectes tot descrivint-los i/o justificant-los.

- a) Recompte sil·làbic i llicències mètriques (elisió, sinalefa, dièresi, sinèresi i hiat).
- b) Versos: art major/menor, i el seu nom corresponent.
- c) Rima: assonant, consonant, masculina, femenina.
- d) Esquema mètric.

- e) Tipus d'estrofa.
- f) Figures retòriques.

6. Característiques del contingut:

- a) Anàlisi del contingut relacionat amb l'estructura: Parts en què està dividit el text i la seva correspondència amb les estrofes.
- b) Tòpics. Citació i exemplificació de les figures literàries que hi hagi en el fragment especificant on es troben i quina és la seva finalitat.

7. Conclusió: fer un resum dels aspectes més importants que s'han comentat i destacar el paper que té l'obra dins la història de la literatura.

8. Valoració personal: opinar sobre la temàtica del text.

TEXT TEATRAL

Passos que cal seguir

1. Lectura comprensiva del text

S'ha de llegir el text tantes vegades com sigui necessari, subratllant paraules, fent anotacions als marges, cercant conceptes al diccionari...

2. Localització:

- a) Comentar si es tracta d'un fragment o d'una obra completa. En el primer cas, especificar en quina apareix.
- b) Autor.
- c) Data de composició.
- d) Gènere literari.
- e) Context històric i literari de l'obra i l'autor.

3. Resum: Resumir el fragment que comentem.

4. Tema i subtema:

- a) Identificar les idees principals de l'obra o fragment. S'ha de redactar en forma de sintagma nominal.
- b) En el cas que identifiquem temes secundaris, cal redactar-los seguint la mateixa estructura.

5. Estructura:

- a) Externa: Cal explicar com es distribueix el text en actes i escenes.
- b) Interna: Cal diferenciar, si s'escau, les següents parts: introducció, nus i desenllaç.

6. Personatges:

- a) Principals/secundaris: Cal identificar-los i fer una breu descripció dels aspectes físics i psicològics més importants en relació al text.

- b) Protagonistes/ antagonistes: Cal analitzar quin paper juga cada un d'ells dins de l'obra. És recomanable enllaçar aquest punt amb l'anterior.

7. Unitats:

Cal contextualitzar on i quan es desenvolupa l'acció fent-ne una breu descripció: espai, lloc i temps.

8. Ambientació:

Cal descriure els decorats, el vestuari, la música... i altres elements ambientals i relacionar-los amb els punts anteriors, sempre que sigui possible.

9. Llenguatge i estil:

Cal determinar i explicar els següents aspectes tot descrivint-los i/o justificant-los.

- a) Llenguatge (culte, popular, vulgar...).
- b) Recursos estilístics
- c) Diàlegs, monòlegs, apartes

10. Conclusió

COMENTARI D'UN TEXT CIENTÍFIC

Passos que cal seguir

- **EXPLORACIÓ DEL TEXT.**

Lectura pausada i detinguda del text per tal de descobrir el seu sentit, familiaritzar-se amb el seu llenguatge, conèixer la problemàtica general del text i focalitzar la seva idea principal i les altres subsidiàries, sobre les quals es fonamenta. És per això que cal llegir el text tantes vegades com sigui necessari, buscant el significat dels conceptes o paraules desconeguts. Pot ser útil subratllar les idees importants, fer anotacions, esquemes i mapes conceptuals...

- **IDENTIFICACIÓ DEL TEMA.**

El tema ha d'expressar la tesi central del text, amb precisió i claredat, de manera que es concreti en una sola frase.

- **CONTEXTUALITZACIÓ (Context biogràfic, bibliogràfic, ideològic i històrico-social)**

Una vegada enunciat el tema, hem de localitzar i contextualitzar el seu autor i el text en el conjunt de la seva obra i pensament, així com, en el context biogràfic, històric, polític, religiós, artístic, filosòfic, econòmic, etc.

- ANÀLISI. (Explicació del contingut i de la forma del text).

Consisteix a explicar el contingut del text sense aportar comentaris crítics o judicis de valor. L'anàlisi ens ha de permetre descompondre el text en els elements que l'integren per tal de fer possible la seva perfecta comprensió. L'anàlisi consta de tres parts:

- a) Anàlisi i comentari dels termes o expressions rellevants: aclarir el significat general o específic d'aquests conceptes.
- b) Anàlisi de l'estructura del text: indicar les parts en què es divideix el text.
- c) Identificació de la hipòtesi del text i de les principals idees per tal d'explicar-les amb les nostres paraules. Caldrà relacionar-les amb les idees secundàries i exemplificar-les o ampliar-les. No es tracta de parafrasejar el text, sinó d'elaborar un discurs propi basat en la informació que ens proporciona.

Aquest discurs cal connectar-lo amb l'estructura formal esmentada al punt b).

- COMENTARI CRÍTIC

És el judici raonat que el text provoca en nosaltres. Es tracta d'interpretar, criticar i valorar, els elements trobats durant l'anàlisi (la tesi, la hipòtesi o les idees secundàries, la ideologia, les intencions de l'autor, els conceptes i terminologia, etc.). És en aquest epígraf en el qual s'aborda la problemàtica del text, aportant la nostra visió personal coherentment raonada, exposant els pros i contres de la tesi o d'altres idees, esmentant la trama o els vincles històrics del tema i la seva possible connexió amb altres temes científics, literaris, etc. En altres paraules, es fa explícit el que se sap sobre l'autor i la problemàtica plantejada en el text.

A més, cal explicar la relació entre les idees de l'autor i els corrents de la mateixa època o posteriors, així com, la influència que sobre l'autor puguin haver tingut pensadors o corrents anteriors.

- CONCLUSIONS

Es tracta de sintetitzar les idees més importants abordades en la totalitat del comentari.